

Debat sobre la relació entre Coop57 i les administracions públiques locals

Assemblea de Coop57 Catalunya de juny del 2016

En l'assemblea general del 20 de febrer de 2016 es va establir una dinàmica de debat en grups per debatre sobre la relació que hem d'establir amb les administracions públiques locals.

Per evitar caure en debats abstractes o teòrics, es va plantejar a partir de les casuístiques següents:

- Cas 1. Actuacions d'eficiència energètica i energies renovables en equipaments i edificis públics
- Cas 2. Municipalització de serveis i equipaments públics
- Cas 3. Subrogació de la cessió d'ús de sòl públic

En els debats van participar persones de totes les seccions territorials i es van plantejar diferents punts de vista i diferents propostes. No obstant això, sí que va haver-hi alguns plantejaments que van comptar amb un alt grau de consens:

- Interès en què Coop57 pugui participar en el finançament de projectes municipals que es plategin sota formes d'economia social i solidària i/o que ens vingin plantejats per entitats sòcies.
- Descartar, en principi, l'admissió com a socis de serveis (i el finançament de) ajuntaments o d'empreses municipals que no tinguin una forma jurídica i un funcionament d'economia social i solidària.
- Consens en la conveniència que Coop57 sigui una cooperativa sense ànim de lucre, ja que és coherent amb els seus plantejaments i és una condició *sine qua non* per poder subrogar la cessió d'ús de sòl públic en projectes cooperatius.

Des d'aleshores, a diversos territoris s'ha seguit aprofundint en aquest debat i també s'han establert contactes amb diversos ajuntaments. En paral·lel, algunes entitats sòcies ens han plantejat casos concrets que impliquen, directa o indirectament, a administracions locals. Per això, el consell rector de Coop57 ha acordat que en les assemblees de secció que se celebraran durant el juny del 2016 s'aprofundeixi en el debat sobre la relació amb les administracions locals.

A continuació plantegem alguns casos concrets per facilitar el debat.

Cas 1. Actuacions d'eficiència energètica i energies renovables en equipaments públics gestionats per entitats d'economia solidària

Des de fa uns mesos, Coop57 està treballant un conveni de col·laboració amb Som Energia i diverses cooperatives del sector energètic (enginyeries, consultories, instal·ladores, etc.) per promoure el finançament de projectes d'eficiència energètica i d'energies renovables. L'acord contempla la creació d'un producte financer específic per a aquest tipus de projectes, orientat a entitats d'economia social i solidària que gestionin equipaments o edificis amb consums energètics importants. Quan hem temptejat aquest producte amb entitats sòcies, ens hem trobat amb diverses que estan interessades, però que gestionen equipaments o edificis

públics. En conseqüència, qui ha d'autoritzar i finançar aquest tipus d'inversions és l'ajuntament o una entitat o empresa municipal (per exemple, és el cas d'un centre cívic amb gestió comunitària o del bar-restaurant d'un museu municipal gestionat per una cooperativa).

Tot això ens planteja el debat de si hem de finançar directament a les administracions públiques locals (o empreses o organismes públics) que adoptin mesures d'eficiència energètica o d'energies renovables en equipaments gestionats per cooperatives o altres entitats d'economia social i solidària, sempre que el treball tècnic també el desenvolupin cooperatives o entitats d'economia solidària. Hi hauria també la possibilitat de finançar la cooperativa del sector energètic que desenvolupi el projecte en comptes del client final, però això comportaria carregar-li l'endeutament i el cost financer, alhora que dificultaria la seva capacitat d'aportar garanties.

Cas 2. Actuacions d'eficiència energètica i energies renovables per a consum municipal

Una cooperativa de treball catalana dedicada a tasques de consultoria i enginyeria en energies renovables ha desenvolupat un projecte en una ciutat catalana que consisteix a generar electricitat per a l'enllumenat públic a partir de fonts renovables. Es tracta d'un projecte amb importants volums de finançament, pel qual han hagut de buscar un soci financer. En aquesta localitat, aquest soci ha acabat sent una gran companyia energètica oligopòlica (Gas Natural), però és un model que volen desenvolupar en altres municipis de menor dimensió. En aquests casos, plantegen la possibilitat que Coop57 sigui el soci financer, participant en la societat municipal que es creï per desenvolupar i gestionar aquest projecte. Val la pena estudiar aquesta possibilitat? En quines tipologies d'empreses municipals podríem plantejar-nos actuar com a socis financers?

Per meditar una reposada, cal tenir en compte que la disponibilitat de múscul financer és clau en aquest tipus d'operacions. Precisament aquest factor és el que estan aprofitant les grans empreses oligopòliques (del sector energètic, però també de les telecomunicacions) per copar el que identifiquen com un nou nínxol de negoci.

Cas 3. Cooperatives de serveis públics a Andalusia

La Llei andalusa de cooperatives ha desenvolupat de forma explícita la tipologia de "cooperativa de serveis públics". Aquesta tipologia persegueix oferir a la ciutadania una eina d'arquitectura empresarial com a iniciativa per respondre a la necessitat de cooperació entre diferents usuaris i productors de serveis (físics i jurídics, públics i privats) per proporcionar els mitjans i l'entorn que permeti l'accés a determinats serveis, a l'ús compartit i al desenvolupament de la informació i el coneixement.

Tot això tenint com a objectiu últim el servei a la comunitat, promoure la integració social i el desenvolupament econòmic, dissenyar i estimular noves formes d'intercooperació administrativa, i fomentar la sostenibilitat ciutadana, sota un entorn organitzatiu, social i democràtic.

Les Cooperatives de Serveis Públics es vénen a caracteritzar pels següents factors:

- El tipus de servei que es presta ha de ser considerat d'interès per a la comunitat, la qual cosa li dóna el caire de “públic” (però no necessàriament ha de ser un servei bàsic o de primera necessitat).
- Sempre un dels/as socis/as de la cooperativa haurà de ser una Administració o entitat pública.
- L'Administració o ens públic conservarà en tot cas el control quant a les condicions de prestació dels serveis públics.
- Plena integració social i empresarial, màxima flexibilitat amb màximes garanties jurídiques i economicofinanceres.
- S'exclou en tot cas, la prestació de serveis públics que exigeixin l'exercici d'autoritat pública, com els de ordre públic i protecció civil. Al costat de l'Administració de la Junta d'Andalusia i/o les administracions locals andaluses o els seus ens instrumentals, podran formar part de la Cooperativa de Serveis Públics:
 - Entitats privades amb experiència demostrada en el sector.
 - Persones usuàries dels serveis que siguin objecte de la cooperativa.
 - Persones sòcies treballadores que prestin el seu treball personal en la cooperativa, fins a aconseguir el vint-i-cinc per cent del capital de la cooperativa.

Aquesta nova tipologia de cooperativa ¿pot ser una bona forma de plantejar la gestió de serveis públics en clau d'economia solidària? Hem de plantejar-nos la seva admissió com a sòcia i el seu finançament? Hem de tractar que les lleis de cooperatives d'altres territoris també incorporin aquesta figura?

Preguntes per dinamitzar el debat

- Val la pena plantejar-nos la possibilitat de finançar directament les administracions (o empreses o organismes) públiques locals que adoptin mesures d'eficiència energètica o d'energies renovables en edificis o equipaments gestionats per entitats d'economia solidària, sempre que el treball tècnic també el desenvolupin cooperatives o entitats d'economia solidària? Cal tenir en compte que, per a això, aquestes institucions haurien de ser sòcies de serveis de Coop57.

Com fem l'avaluació ètic-social en aquests casos? La vinculem a la seva admissió com a sòcies o a la seva petició de finançament?

- Val la pena plantejar-nos la possibilitat de finançar o entrar com a soci financer en societats municipals que es creïn per impulsar i gestionar la generació d'electricitat per al municipi mitjançant energies renovables, sempre que en elles participin cooperatives o entitats d'economia solidària? Ho podem plantejar per a qualsevol tipologia de societat municipal o només en el cas que tingui una forma jurídica d'economia social i solidària?
- Hem de prendre com a referència el model de “cooperativa de serveis públics” com la fórmula per la qual apostem per gestionar serveis públics o iniciatives amb participació municipal? Ho fem de forma exclusiva o podem contemplar altres formes jurídiques i empresarials? Quines?